

جمعية الصداقة الفنلندية - العربية

Arabikansojen ystävyyssseura ry 1/2013

Syyria ♦ Palestiina ♦ Länsi-Sahara

جمعية الصداقة الفنلندية - العربية

AKYS-tiedote 1/2013
Arabikansojen ystävyyssseura ry

AKYS
 PL 698
 00101 Helsinki
 www.kaapeli.fi/akys

Päätoimittaja: Ilona Junka
 Taitto: Asmo Koste
 AKYSin logo: Kare Pohjavirta
 Kansikuva: Äiti Länsi-Saharasta,
 Antti Kurko

Kirjoituksissa esiintyvät mielipiteet eivät
 ole Arabikansojen ystävyyssseuran virallisia
 kantoja.

AKYSin hallitus

Ilona Junka, puheenjohtaja
 Yehia El-Sayed, varapuheenjohtaja
 Marjatta Laiho, sihteeri
 Jäsenet: Kamal Aranki, Johan
 Heino, Mari Hokkanen, Arto
 Lindqvist, Stig Lång, Virpi
 Lähtenmäki, Tuija Nikkinen,
 Kare Pohjavirta, Seppo Rinne,
 Haseeb Shehadeh, Pirkko
 Turpeinen-Saari, Elina Wallin

AKYSin tukitilit

Libanonin palestiinalaispakolaiset:
 kummilapsitili FI93 8000 1101
 2300 02, viite 1009
 päiväkotitili FI56 8000 1700
 4747 46, viite 2008
 Syyriasta Libanoniin paenneiden
 tuki FI93 8000 1101 2300 02,
 viite 7744

Länsiranta:

Diabeetikkolapsitili FI95 8000
 1300 9905 05, viite 3007
 Sahar Abu R'Mayes, hammas-
 lääketieteen opinnot FI95 8000
 1300 9905 05, viite 3104
 Gaza, katastrofitili FI14 8000
 2710 0992 26, viite 3210
 Keräyslupa 2020/2012/2367

Arabikansojen ystävyyssseura ry:n
 jäsenmaksu on 15/10 euroa
 Jäsenmaksutili: FI97 8000 1201
 6693 56, viite 70001
 Sampo Pankin Bic-koodi
 DABAFIHH

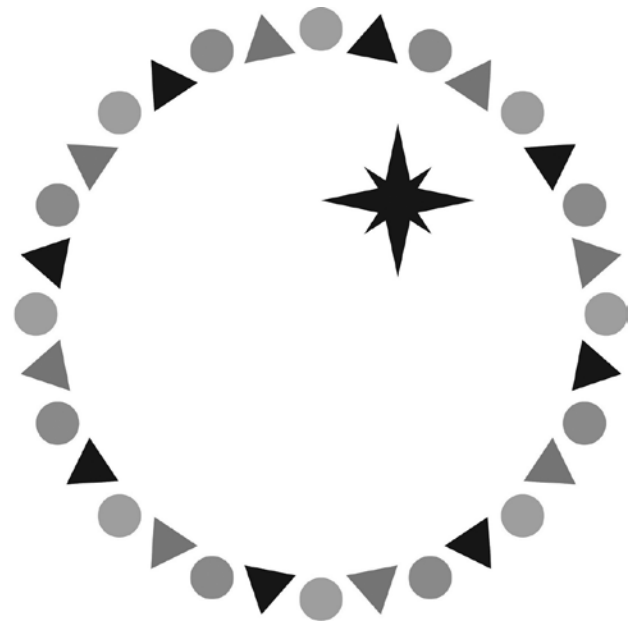
AKYS Rauhankylässä

Tämän kevään Maailma kylässä viikon-
 loppuna AKYSin pöytä löytyy Suomen
 Rauhankylässä koordinoimasta
 Rauhankylästä. Rautatieasemalta tule-
 va löytää Rauhankylän Kansallisteat-
 terin takana olevan Victoriajärven oi-
 kean puolen kujalta.

Jaamme AKYS-lehteä ja
 meillä on myynnissä pa-
 lestiinalaisia tuotteita.

Rauhankylästä löytyy
 AKYSin lisäksi

Suomen Rauhan-
 puolustajat
 Länsi-Saharan ystävät
 Suomessa
 Naiset Rauhan Puolesta
 Sadankomitea
 Suomen Kristillinen
 Rauhanliitto
 Suomen Rauhanliitto

Nähdään!

MAAILMA KYLÄSSÄ

WORLD VILLAGE FESTIVAL

AKYS-tiedote 1/2013

Ei aseita konfliktialueille	3
Länsi-Saharasta ei mitään uutta	4-5
Syyria – kolme näkökulmaa	5-9
Sirkustaidetta sydämellä	10-11
Terveystarkastuksia pankkijonossa	12
AKYSin kummityössä alkoi jo neljäs vuosikymmen	13-14
Paluu Sabraan ja Shatilaan	15
Sionismin kriisi juutalaisin silmin	16-18
Linkkejä arabielokuviin	18
Boikotoi israelilaisia tuotteita	20

Ei aseita konflikti-alueille

Lähi-idässä riittää huolen aiheita. Tunisiassa, Egyptissä ja Jemenissä on laajaa tyytymättömyyttä, Irakissa itsemurhapommitukset ovat arkipäivää ja Syyriassa sota jatkuu.

Syyrian maantieteellinen sijainti on tekijä, joka tekee siitä herkästi konfliktialueen. Syyriassa on runsaasti ulkopuolisia taistelijoita ja muualta tulleita aseita. Saudi Arabia, Qatar, Libya sekä Nato maat USA, Turkki, Ranska ja Englanti rahoittavat, aseistavat ja tukevat enemmän ulkopuolisten taistelijoiden toimia alueella kuin aidon opposition pyrkimyksiä. Uhkana on uusi pirstaleinen Lähi-Itä, jossa Israelilla on keskeinen rooli. Vastaavasti Venäjä ja muut BRICS maat (Brasilia, Venäjä, Intia, Kiina, Etelä-Afrikka) vastustavat Libyan kohtalon toistamista Syyriassa. Iran tukee nyky-Syyrian hallintoa, koska se on sen ainut vallassa oleva liittolainen USA:ta ja Israelia vastaan. Jos USA liittolaisineen saa tah tonsa läpi Syyriassa, seuraava hyökkäyskohde on Iran.

Tätä kirjoitettaessa Ranska ja Englanti ovat vaatineet EU:n aseidenvientikiellon purkamista, jotta Syyrian hallintoa vastaan taistelevaa oppositiota voitaisiin aseistaa. Samaan aikaan YK:n yleiskokous hyväksyi asekauppasopimuksen, jolla vieni kielletään maihin, joiden epäillään käyttävän aseita kansanmurhaan tai ihmisoikeusrikkoksiin, siis mm. Syyriaan.

Suomi on johdonmukaisesti toiminut asekaupparajoitusten puolesta. Mitä enemmän ulkopuoliset voimat aseistavat konfliktin osapuolia, sitä pitempään vaikeudet kestävät.

Tänä keväänä pääkaupunkiseutulaisia on hemmoteltu hienolla ”Kohti Arabikevättä” - elokuvasarjalla Helsingin elokuvateatteri Orionissa. Sarja toi taas kerran näkyviin sen, miten upeaa elokuvaa tehdään länsimaisen kulttuurimme ulkopuolella, elokuvaa, joka ei tänne markkinateitä leviä. Kiitokset elokuvasarjan järjestäneelle KAVAlle, Kansalliselle audiovisuaaliselle arkistolle. Jo seminaarin ensimmäinen esitys, egyptiläisen Yousry Nasrallahin ”Scheherazade tell me a story”, oli huikea, tabuja rikkova esitys. Elokuvasarjaan liittyvässä seminaarissa Nasrallah totesi, että hän vastustaa

Egyptin uutta perustuslakia eikä kannata nykyistä Muslimiveljeskunnan johtamaa hallitusta. Silti hän ei ollut sitä mieltä, että taiteen teko olisi maassa vaikeutunut. ”Se on aina ollut vaikeaa, sillä elokuvissa käsitellään ihmisiä ja hyvien ihmisten tekojen ristiriitoja.” Nasrallah kritisoi lempeästi elokuvasarjan nimeä ”Kohti Arabikevättä” todeten, että ”Kuulin nimityksen Arabikevät ensi kerran vasta vieraillessani Pariisissa. Ja silloin tuo nimitys tuntui pahalta, koska se toi mieleen Praham kevään kohtalon”. Nasrallah oli siis samalla linjalla kuin Pertti Multanen, joka tässä lehdessä toteaa että Arabikevät-nimitys on puhtaasti länsimainen keksintö.

Valitettavasti kauempana pääkaupunkiseudulta asuvilla ei ollut tilaisuutta nähdä näitä elokuvia. Tuuli Siitari keräsi netistä linkkejä Israelin-Palestiinan konfliktia valottaviin dokumentteihin (sivu 18). Myös niiden katsominen on tärkeää. Eihän Israeliinkaan pitäisi viedä ulkomaisia aseita.

4.4.2013

Ilona Junka
puheenjohtaja

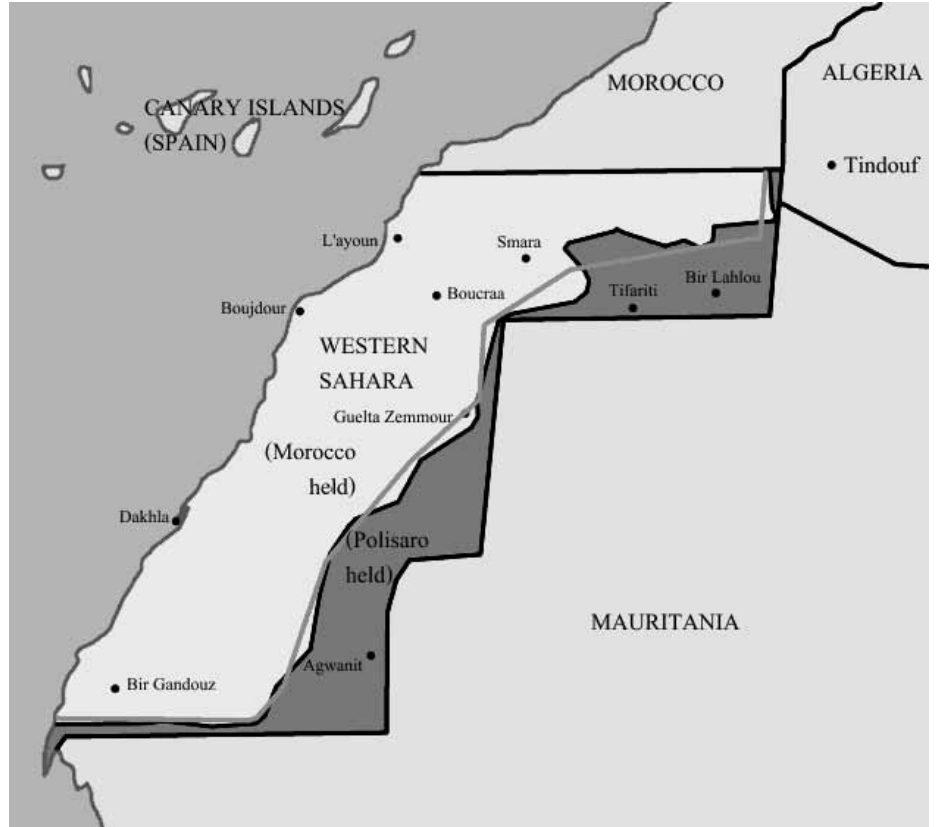

Ei mitään uutta Länsi-Saharasta

Marokon viranomaiset estivät neljän europarlamentaarikon pääsyn miehittämälleen Länsi-Saharan alueelle maaliskuun alussa. Käännytetyt EU:n parlamentin jäsenet pyrkivät matkallaan tarkkailemaan Länsi-Saharan alkupe räiskansan eli sahravien ihmisoikeus-tilannetta, joka on ollut viime aikoina ihmisoikeusjärjestöjen suurennuslasin alla. Marokko langetti helmikuussa erittäin kovat tuomiot 24:lle sahraville osallistumisesta Gdeim Izikin suureen mielenosoitusleiriin loka-marraskuussa 2010. Tuomioiden pituus vaihteli 20:sta vuodesta elinikäisiin rangaistuksiin. Marokon oikeusjärjestelmä sai osakseen ankaraa kritiikkiä sillä oikeudenkäynti siviilejä vastaan käytiin sotilastuomioistuimissa ja syytettyjä oli pahoinpidelty tunnustusten saamiseksi. Ihmisoikeusjärjestö Human Rights Watch on tuominnut oikeudenkäynnin laittomana ja vaatinut uuden, puolueettoman oikeudenkäynnin järjestämistä siviilioikeudessa.

Länsi-Saharan konfliktin juuret ulottuvat siirtomaavaltaan. Alue oli pitkään Espanjan siirtomaana, jonka itsenäistyminen vaikutti aluksi selvältä. Vuoden 1975 loppuun mennessä lähes koko Länsi-Saharan alue oli vapautusliike Polisariion hallinnassa ja alueella oltiin valmiita järjestämään äänestys itsenäisyydestä. Kaikki jäi kuitenkin kesken sillä samana vuonna Espanjan vetäytyessä entisestä siirtomaastaan Marokko aloitti niin sanotun ”vihreän marssin,” jossa 350 000 marokkolaisista ja 20 000 Marokon sotilasta marssi Länsi-Saharaan ”vapauttamaan” aluetta. Vihreää marssia seurasi Marokon ja Mauritania aloittama sota Polisariota vastaan sekä konflikti, joka jatkuu vielä lähes 40 vuodenkin jälkeen. Länsi-Sahara onkin ryhdytty kutsumaan miehityksen jälkeen Afrikan viimeiseksi siirtomaaksi sillä se on ainut alue jossa siirtomaavalta jäi purkamatta alueen väestön toiveiden mukaisesti.

Sodan syttymisen jälkeen suurin osa sahraveista pakeni Algerian puolelle

perustettuihin pakolaisleireihin, joita Marokko pommitti sodan alkuvaiheessa muun muassa valkoisella fosforilla. Nykyään äärimmäisen ankariin aavikko-olosuhteisiin perustetuilla pakolaisleireillä asuu noin 160 000 sahravia. Kaikki pakolaisleireillä käytettävä vesi tuodaan säiliöautoilla pitkän matkan päästä ja koko leirit ovat kansainvälisen humanitaarisen avun varassa.

Mauritania solmi neljän vuoden sotimisen jälkeen rauhan Polisariion kanssa, mutta sota Marokkoa vastaan jatkui. Vuonna 1981 Marokko ryhtyi rakentamaan yli 2700 kilometriä pitkää muuria joka halkaisee tänä päivänä Länsi-Saharan pohjois-eteläsuunnassa. Muuri tunnetaan myös maailman suurimpana miinakenttänä johon on sijoitettu suuri osa Marokon sotilasta ja sotilaskalustosta. Joka vuosi tuhannet sahraivit saapuvat muurille osoittamaan mieltä sillä se erottaa yhä toisistaan suuren osan sahravien perheistä.

Länsi-Saharan itäistä osaa kutsu-

taan ”vapautetuiksi alueiksi.” Alueella ei kuitenkaan asu kovinkaan suurta väestöä sillä sen asuttaminen on hankalaa maahan kylvettyjen miinojen takia, jotka ovat liikkuneet sadevesien mukana eikä niiden tarkoista sijainneista ole enää tietoa.

Konfliktin pitkittyminen on vaikuttanut hyvin negatiivisesti sahravien arkeen. Työtä tai koulutusmahdollisuuksia ei juuri ole joten monet sahraivit joutuvat lähtemään opiskelemaan Eurooppaan tai Latinalaiseen Amerikkaan. Erityisesti nuoret ovat turhautuneet näköalattomaan tulevaisuuteen. Niin kauan kuin sahravien luonnonvarat ovat Marokon hallinnassa on Polisariion lähes mahdoton vastata nuorison vaatimuksiin hyvästä elämästä.

Luonnonvaroiltaan Länsi-Sahara onkin varsin rikas, sillä alueella sijaitsee yhdet maailman suurimmat fosfaattivarannot sekä Atlantin rikkaimpiin kuuluvat kalavedet. Fosfaatin lisäksi alueelta löytyy öljyä, kuparia, rautaa,

Smaran pakolaisleiri Tindoufissa.

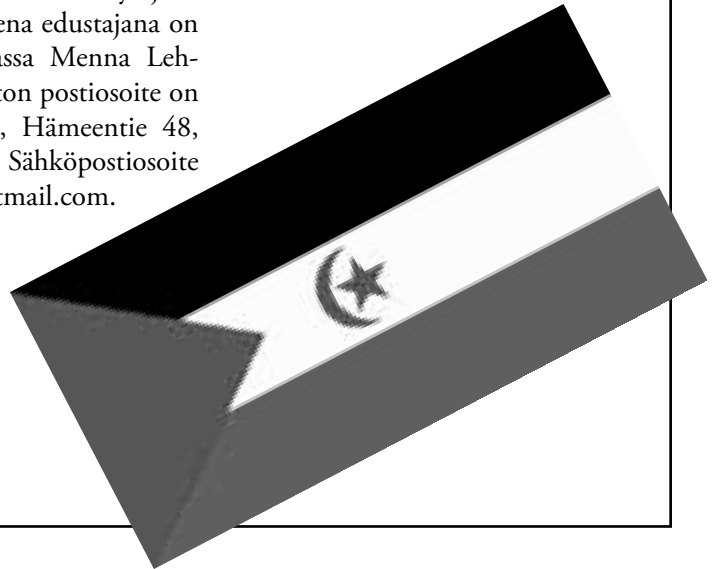
maakaasua ja uraania. Rikkaat luonnonvarat ovatkin vetäneet puoleensa kansainvälisiä suuryhtiöitä ja tämän vuoksi Marokko on pyrkinyt tiivistämään taloudellista yhteistyötä Euroopan Unionin kanssa. Mikäli eurooppalaiset yritykset saavat vapaasti kalastaa Länsi-Saharan aluevesillä ja hyödyntää sen luonnonvaroja, tulevat ihmisoi-keudet jäämään taka-alalle kuten maailmanhistoria on vuosien saatossa kerta toisensa jälkeen todistanut.

*Teksti ja kuva
Antti Kurko*

Kirjoittaja vieraili joulukuussa 2012 Tindoufin pakolaisleireillä Algeriassa ja työskenteli Kansainvälinen Solidaarisuustyö ry:n Kansa vailla kotia -kampanjan koordinaattorina. Kampanjalla pyrittiin nostamaan suomalaisten tietoutta Länsi-Saharasta ja edistää mahdollisimman nopeaa ratkaisua konfliktiin.

Polisarion tiedotustoimisto

Länsi-Saharan itsenäisyysrintama Polisario avasi muutama vuosi sitten tiedotustoimiston Suomessa. Toimiston ensimmäinen työntekijä Maima Mahamud siirtyi juuri Sveitsiin ja uutena edustajana on työtään aloittamassa Menna Lehib Saleh. Toimiston postiosoite on c/o Kurvin Kirja, Hämeentie 48, 00500 Helsinki. Sähköpostiosoite on menarasd@hotmail.com.

Syyria – kolme näkökulmaa

AKYS tiedusteli kolmelta Syyria-ystävältä mielipiteitä Syyriaa koskeviin kysymyksiin. Kysymykset olivat kaikille samat. Vastausten moninaisuus heijastaa Syyrian tilanteen monimutkaisuutta.

Mania Alkhatib

Mania Alkhatib, Suomi-Syyria Ystävyyseura, Syyrian kansallisen neuvoston Suomen edustaja.

1. Miten näet ns. Arabikevään kokonaisuutena? Mikä aiheutti sen, että kansannousuista tuli ketjureaktio?

Näen, että arabikansat ovat heränneet pitkän diktatuuri-jakson jälkeen. Tie ei ole helppo, ja tarvitaan suuri muutos ennen kuin olemme saaneet rakennetuksi vapaat ja demokraattiset valtiot.

2. Suomen Lähi-idän instituutin johtaja Ari Kerkkänen on monien muiden tavoin todennut, että Syyriassa monet asiat olivat kehittymässä hyvään suuntaan kun kansannousu puhkesi. Mitkä tekijät johtivat mielestäsi Syyrian kansannousuun?

Syyrian kansannousun lähtökohtana ovat mielestäni Daraan kaupungin kapina presidentti Bashar al-Assadin hallitusta vastaan vuonna 2011. Kaikki alkoi, kun 15 lasta samasta al-Abazeedin suvusta pidätettiin maaliskuun alussa, kun he olivat kirjoittaneet hallituksen vastaisen iskulauseen koulun aitaan. Lasten ikä vaihteli yhdeksän ja viidentoista vuoden välillä. Paikallishallinnon tyrmättyä neuvottelut lasten vapauttamisesta, pari sataa mielenosoittajaa kokoontui 18.3.2011 Oumarin moskeijan edessä vaatien uudistuksia ja korruption lopettamista. Mielenosoittajien määrä kasvoi nopeasti ja raporttien mukaan heti ensimmäisenä päivänä yli 3000 henkilöä osoitti mieltään. Tähän protestiin Syyrian turvallisuusjoukot vastasivat avaamalla tulen mielenosoittajia kohtaan ja tappaen neljä ihmistä. Sittemmin Daraan kaupungissa ja sitä ympäröivissä kylissä on ollut mielenosoituk-

sia päivittäin ja kaupungissa on koettu myös joukkomurhia.

3. Syyriassa on paljon erillisiä uskonnollisia ryhmiä ja taisteluita näiden välillä. Miten näet Syyrian ja koko Lähi-idän tulevaisuuden, jos/kun al-Assad on syrjäytetty. Miten on mahdollista estää taistelujen jatkuminen edelleen?

Syyrialaiset ovat eläneet yhdessä tuhansia vuosia ja joutu- neet vastaanottamaan ihmisiä erilaisista taustoista. Al-Assadin hallinto yritti koko ajan herättää riitoja ihmisten keskuudessa, mutta ei onnistunut, koska syyrialaiset tietävät, että Syyrian värikäs väestökirjo on hyvin arvokas asia.

4. Missä määrin Syyrian strateginen asema tekee siitä isojen maiden pelinappulan?

Syyrialla on iso rooli, mikä aiheutti sen, että Syyrian kansa maksaa suuren hinnan omalla verellään. Iran yrittää viimeiseen asti suojella Syyrian hallintoa, koska sillä on strateginen etu alueella. Se ei tule onnistumaan, koska Syyrian kansa päätti oman tiensä vapauteen. Syyrian kansa päättää oman maansa asioista, mutta joutuu maksamaan järkyttävän ison hinnan.

5. Syyrian kurdit toivovat saavansa (Irakin kurdien tavoin) vahvistusta omalle kansalliselle identiteetilleen, mutta tuo toive ei ole saanut vastakaikua opposition riveissä. Miten näet Syyrian kurdien aseman?

Eivät kurdit ole sellaista vaatineet. Maantieteellisesti katsoen kurdit asuvat ihan koko Syyriassa. Me kaikki teemme töitä yhdessä, jotta tunnustamme uuden Syyrian laissa kurdien oikeudet, jotka olivat diktatuurin aikana puutteelliset.

6. Miten suuri rooli korruptiolla on ollut 2000-luvun Syyriassa? Onko korruptiosta vapaita linnakkeita?

Korruptio on kaikista suurin vaiva Syyriassa, al-Assad perheineen ajatteli vain itseään, että he omistavat Syyrian. Se johti Syyrian talouden romahtamiseen niin, että oli tuskin yhtään korruptiosta vapaita linnaketta.

7. Mitkä ovat mielestäsi tämän sodan isoimmat valheet?

Isoin valhe on al-Assadin hallinnon yritys sanoa, että hallinto vastaan taistelevat ovat terroristeja ja ääriliikkeitä. Al-Assadin hallinto yrittää väittää, että hallinto suojelee vähemmistöjä. Fakta on se, että Syyriassa on koko kansan vapauden ja kunnian kansannousu.

Sadek Elwan

Sadek Elwan, islamisti

1. Miten näet ns. Arabikevään kokonaisuutena? Mikä aiheutti sen, että kansannousuista tuli ketjureaktio?

Arabimaiden asukkaat ovat olleet kauan tyrannihallitsijoiden alaisina ja kärsineet heidän rikoksistaan ihmisyyttä vastaan. Kärsineet myös hallinnon korruptiosta ja oikeudenmukaisuuden puutteesta. Tällaisessa tilanteessa kansojen halu syöstä tyrannit vallasta väkivalloin vain odottaa ensimmäistä kipinää. Niinpä kun tapahtumat alkoivat Tunisiassa, sen jälkeen muutkin rohkaistuivat, eikä heitä voinut enää pysäyttää. Arabikevällä on myös joitakin haittoja, joiden toivon olevan väliaikaisia.

2. Suomen Lähi-idän instituutin johtaja Ari Kerkkänen on monien muiden tavoin todennut, että Syyriassa monet asiat olivat kehityksessä hyvään suuntaan kun kansannousu puhkesi. Mitkä tekijät johtivat mielestäsi Syyrian kansannousuun?

Määrittele ”hyvä suunta”. Kansa oli ilmiselvästi toista mieltä, ja Basharin bruttaali teloitus/raiskausrykmentti, joka reagoi heidän kapinaansa, kielii jo aika paljon tämän johtajan ”hyvästä suunnasta”.

3. Syyriassa on paljon erillisiä uskonnollisia ryhmiä ja taisteluita näiden välillä. Miten näet Syyrian ja koko Lähi-idän tulevaisuuden, joskun al-Assad on syrjäytetty. Miten on mahdollista estää taistelujen jatkuminen edelleen?

Syyrian konflikti ei ole vähemmistöjen tai lahkosten välinen, se on taistelu korruptoituneen hallinnon ja koko Syyrian kansan välillä. Oppositioista löytyy kurdeja ja turkmeeneja, druuseja, kristittyjä ja jopa hallituksen vastaisia alawiitteja, mutta sunnit ovat näkyvin oppositio, sillä he muodostavat 80 % Syyrian väestöstä. Sunnit ovat myös siksi eniten

näkyvillä, että hallitus on kohdistanut heihin eniten järjestelmällistä hävittämistä, tuhoamista ja raiskaamista. Kansainvälinen asenne on välinpitämätön eikä muita maita kiinnosta pysäyttää Basharin hallituksen rikoksia, ne tyytyvät vain tuomitsemaan suullisesti.

On totta, että eri muslimiryhmät ovat eri mieltä asioista ja tästä voi aiheutua jopa yhteenottoja hallitusta muodostettaessa, mutta Basharin hallitukseen verrattuna tämä on silti parempi vaihtoehto. Taisteluja ei todellakaan tulla estämään tuomalla länsimaiden joukkoja hämmentämään soppaa vielä lisää, ja tämä on nähty ja koettu muissa muslimimaissa. Mitä tahansa tulevaisuudessa tapahtuukaan, se tulee olemaan parempi kuin Bashar al-Assadin vallassa pysyminen.

4. Missä määrin Syyrian strateginen asema tekee siitä isojen maiden pelinappulan?

Kaikin tavoin. Venäjälle Syyria on taloudellinen sijoitus ja osoitus muille valtavaltoille. Syyria on elintärkeä taloudellisesti sekä uskonnollisesti ja strategisesti Iranille ja siksi Iran on alusta alkaen yrittänyt pitää Syyriassa jalansijaa. Yhdysvallat yrittää hyödyntää ja lisätä omia intressejään alueella taloudellisesti sekä turvatakseen ”pikkuveljeään” sionistien valtiota.

5. Syyrian kurdit toivovat saavansa (Irakin kurdien tavoin) vahvistusta omalle kansalliselle identiteetilleen, mutta tuo toive ei ole saanut vastakaikua opposition riveissä. Miten näet Syyrian kurdien aseman?

Kurdit ja muut Syyrian väestöstä ovat kokeneet vääryyttä ja sortoa, ja heidän täytyy saada oikeutensa. Kurdien eroaminen Syyriasta itsenäistyäkseen on vaikea kysymys; kurdit ja muut vähemmistöt ovat tärkeä ja elinvoimainen osa niitä valtioita, joiden alueelle he ovat levittyneet

6. Miten suuri rooli korruptiolla on ollut 2000-luvun Syyriassa? Onko korruptiosta vapaita linnakkeita?

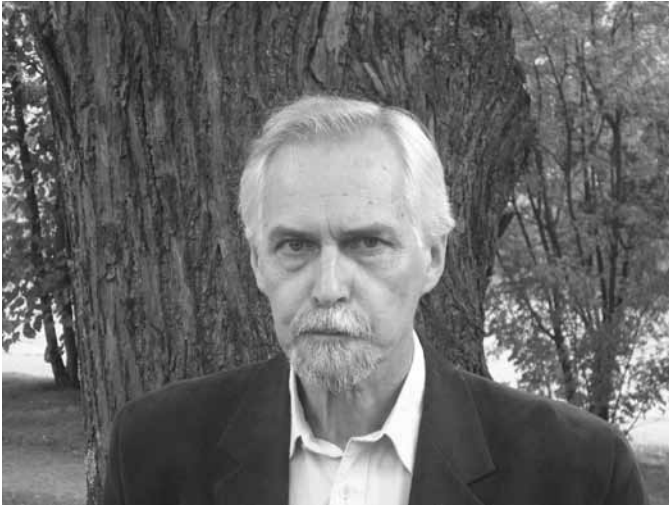
Korruptiota on kaikkialla maailmassa ja kaikkialla arabimaissa, ja mitä luultavimmin tulee olemaan. Syyriassa korruptio oli/on jotain aivan järjetöntä! Sen lonkerot ulottuvat ihan kaikkialle, jokaiseen päivittäiseen tapahtumaankin.

7. Mitkä ovat mielestäsi tämän sodan isoimmat valheet?

On naurettavaa väittää, että joku «Al Qaida» (amerikkalaisten keksimä ja perustama järjestö anyway) haluaisi saada jalansijaa Syyriassa.

Se mitä vapaus länsimaisten arvojen mukaan tarkoittaa. Meille vapautta on se, että saa harjoittaa uskontoaan ilman, että tulee leimatuksi radikaaliksi tai «ääri-islamistiksi».

Pertti Multanen

Pertti Multanen, VTM, dosentti, PhD, Helsingin yliopisto, Poliitiikan ja talouden tutkimuksen laitos

1. Miten näet ns. Arabikevään kokonaisuutena? Mikä aiheutti sen, että kansannousuista tuli ketjureaktio?

Ensinnäkin on korostettava, että termi ”arabikevät” on hyvin pitkälti läntisen median luoma nimitys, leima kaikelle sille liikehdinnälle, mitä arabimaailmassa on viime vuosina nähty. Ollessaan tällainen määrittelemätön leima on ”arabikevät” saanut yleistävän ja myös ideologisen merkityksen, jonka halutaan pitävän sisällään positiivisen arvolutauksen. Tässä mielessä termi median käyttämänä leimana vertautuu vaikkapa viime vuosina hyvin tutuiksi tulleisiin kauniisiin sanoihin ”demokratia”, ”ihmisoikeudet”, ”vapaus” jne., joiden nimissä on jo kauan, mutta erityisesti viimeisten parin vuosikymmenen aikana lähdetty, milloin avoimiin, milloin salaisiin sotiin eri puolilla maailmaa.

Lähi-idän arabimaissa viime vuosien liikehdintä ei ole kulkenut tämän läntisen leiman alla, vaan saanut kussakin maassa nimityksensä ja muotonsa oman, paikallisen pitkän yhteiskunnallisen taistelun ja tilanteen, oman poliittisen historian, pohjalta. Liika yleistäminen, Lähi-idän arabimaiden tai islamilaisten maiden näkeminen yhtenäisenä maaryhmänä, on ollut läntisen median helmasynti jo liian kauan. Tarkemmassa tarkastelussa paljastuu, että erot eri arabimaiden välillä, islamilaisesta maailmasta puhumattakaan, ovat vähintäänkin yhtä suuria kuin erot eri valtioiden, kansojen, etnisten ryhmien, monenlaisten vähemmistöjen ja tietysti aina myös eri lailla yhteiskunnallisesta kehityksestä ajattelevien ryhmien välillä missä tahansa osassa maailmaa.

Tunisian tapahtumista tuli ketjureaktio paitsi siitä syystä, että samantyyppisen liikehdinnän potentiaalia oli lähes kaikissa arabimaissa, ennen muuta siitä syystä, että eri ilman-suunnilla arabitasavaltoja (mm. Egypti, Libya, Syyria) vastustaneet voimat yhdistivät ponnistuksensa ja ryhtyivät aktiivisesti sekä taloudellisesti, ideologisesti että sotilaallisesti tukemaan ”oppositioita” ja rohkaisemaan niitä syrjäyttämään nykyisen johdon. Selitykset ”spontaanisti nousseista

kansanliikkeistä” ovat Tunisian jälkeen olleet jo enemmän tai vähemmän osa ulkopuolelta ohjattujen operaatioiden sa-
vuverhoa.

2. Suomen Lähi-idän instituutin johtaja Ari Kerkkänen on monien muiden tavoin todennut, että Syyriassa monet asiat olivat kehitymässä hyvään suuntaan kun kansannousu puhkesi. Mitkä tekijät johtivat mielestäsi Syyrian kansannousuun?

Lähi-idän 1900-luvun poliittisen historian valossa, jopa pitempäänkin, on mielestäni hyvin perusteltua sanoa, että hyvin yleisellä tasolla määritellen sisäisessä taistelussa vastakkain ovat olleet konservatiivinen uskonnollisuus ja siihen liittyvä yhteiskuntien muutoksen näkeminen uhkana ja edistyksellinen pyrkimys arabiyhteiskuntien avaamiseen muun maailman ajatuksille ja kehitykselle.

Konkreettisesti tämä jako on näkynyt hyvin monissa muodoissa ja arabimaiden historian käänneissä. Yksi syvä jakolinja on toistasataa vuotta ollut kansallismielisyyden, nationalismin sisällä. Karkeasti määriteltynä kysymys on ollut uskonnollisen nationalismin, islamismien eri muotojen, ja sekulaarin nationalismin välisestä kamppailusta. On kuitenkin tärkeää huomata, että sekulaari nationalismi, myös toisen maailmansodan vuosina kipinänsä saanut Bath-puolueiden rypäs, on aina suhtautunut kunnioittavasti siihen islamilaiseen kulttuuriympäristöön, missä se on toiminut.

Kylmän sodan ja sen aikaisen supervaltakamppailun tänäänkin näkyvä perintö on ollut, että sekulaaria arabinationalismia edustavat, ja useimmiten monarkianvastaisten sotilasvallankaappausten jälkeen arabitasavaltoina syntyneet valtiot, joutuivat länsiryhmittymän silmissä imperialismin hegemonistista politiikkaa Lähi-idässä vastustavina valtioina boikotoiduiksi, syrjityiksi ja usein myös aseellisten hyökkäysten kohteiksi.

Näin ei välttämättä olisi tarvinnut olla, sillä esimerkiksi ensimmäisen Lähi-idän monarkianvastaisen kumouksen vuonna 1952 Egyptissä toteuttaneet upseerit uskoivat vilpittömästi saavansa politiikalleen ja yhteiskunnan uudistuspyrkimyksilleen lännen, erityisesti USA:n, tuen. Tämän tuen ja hyväksynnän epääminen vei niin Egyptin kuin sen esimerkiksi seuraten muutkin myöhemmät arabitasavallat USA:n kylmän sodan aikaisten fobioiden ajamana Neuvostoliiton liittolaisiksi ja USA:n kannalta vihollisryhmään.

Tämä pitkä koko toisen maailmansodan jälkeinen yli 60 vuoden historia huomioden olisi melkoinen ihme, elleivät arabimonarkiat ja niitä tukeva USA ja sen liittolaiset olisi nähneet Syyriassa mahdollisuutta Assadin hallinnon kukistamiseen arabimaiden yleisen, arabikevääksi nimetyn, kuohunnan verhossa. Vaikkapa jo tapahtuneiden diplomaattisähkeiden paljastusten pohjalta on helppo nähdä, että tavoite syrjäyttää Assadin hallinto Syyriassa ei syntynyt ”arabikevään” myötä, vaan tämä tavoite on vuosikymmeniä vanha, samoin kuin tuki Syyrian nykyhallintoa vastustaville voimille. Tätä kirjoitettaessa YLE:n uutissivut (11.3.2012) kertovat brittiläiseen The Guardian-lehteen viitaten, että USA, britit ja ranskalaiset kouluttavat Syyrian kapinallisia Jordaniassa. Alusta lähtien on ollut selvää, että Persianlahden mo-

narkiat ja niiden läntiset tukijat ovat olleet ”oppositioiden” keskeisiä rohkaisijoita, näin myös Syyriassa

3. Syyriassa on paljon erillisiä uskonnollisia ryhmiä ja taisteluita näiden välillä. Miten näet Syyrian ja koko Lähi-idän tulevaisuuden, jos/kun al-Assad on syrjäytetty. Miten on mahdollista estää taistelujen jatkuminen edelleen?

Syyrian tulevaisuus näyttää valitettavasti aika synkältä. Taustalla on se tosiasia, että Syyria valtiona on aikanaan Eurooppalaisen imperialismien valtakaudella osittain aika sattumanvaraisesti Lähi-idän kartalle piirretty valtio, kuten monet muutkin tämän alueen valtiot. Ensimmäisen maailmansodan jälkeen tämä alue Lähi-itää annettiin Kansainliiton päätöksellä Ranskan mandaatiksi. Ranska kävi esim. vuosina 1925-26 rajuja aseellisia taisteluita Syyrian silloisia kapinallisia vastaan säilyttääkseen valtansa alueella. Toisen maailmansodan tuoksinassa De Gaullen johtaman Vapaan Ranskan joukot joutuivat antamaan Syyrian kansallismielisille lupauksen itsenäisyydestä. Ranskan joukot eivät kuitenkaan olleet sodan jälkeenkään valmiita poistumaan maasta, ei ennen kuin vasta perustettu Yhdistyneet Kansakunnat voimakkaasti vaati ranskalaisjoukkoja poistumaan. Itsenäisyyteen johtaneen polun sekavuudesta oli seurauksena, että ensimmäiset itsenäisyyden vuodet Syyriassa olivat syvän levottomuuden ja hyvin usein toistuneiden sotilasvallankaappauksien kautta. Radikaalin arabinationalismin nousu Egyptin vuoden 1952 kumouksen jälkeen vei myös episodiin, jossa Syyria vuosina 1958–1961 oli valtioliitossa Nasserin Egyptin kanssa – maan nimi oli tuolloin Yhdistynyt Arabitasavalta.

Yhdistyneen Arabitasavallan kohtaloksi Syyriassa koitui jälleen sotilasvallankaappaus vuoden 1961 lopussa ja Syyria erosi valtioliitosta. Tämä hyvin suuren epävarmuuden kausi Syyriassa johti vuodesta 1963 eteenpäin eri muodoissa jatkuneeseen Bath-puolueen valtakauten ja vuodesta 1970 myös Assad-suvun valtakauten. Syyrian historia muistaen on aika selvää, että koko kansallinen syyrialainen identiteetti on keskeisesti rakentunut ja vahvistunut tämän puolen vuosisadan aikana. Nyt taistellaan siis koko Syyrian valtion olemassaolosta ja syyrialaisen kansallisen identiteetin säilymisestä.

Syyrian ominaispiirre on sirpaleisuus, osittain juuri siitä johtuen, että eurooppalainen siirtomaavalta piirsi aikanaan rajat alueelle, jonka sisäpuolelle jäi hyvin monia kansallisia ja uskonnollisia vähemmistöjä. Hyvin monet näistä vähemmistöistä seuraavat nyt tapahtumia Syyriassa kasvavan pelon ja kauhun tuntein. Syyrian paletti uhkaa nyt hajota hallitsemattomaksi shakiksi, jossa kaikki käyvät sotaa kaikkia vastaan, jossa erityisesti vähemmistöjen turvallisuus huuhtoutuu pesuveden mukana ja se on tälle valtiolle kohtalokasta.

Jos Bath-puolueen hallinto ilman poliittista sopimusta ja neuvotteluita pakotetaan romahtamaan, on arvioni se, että Syyriassa on edessä vuosikymmenien epävarmuuden ja eri ryhmien välisen väkivallan aika. Menneet vuosikymmenet näyttävät tätä näkymää vasten menetettynä rauhan kau-

tena ja Syyriassa tullaan jälleen turhaan etsimään johtajaa, joka saisi nyt liikkeelle lasketun väkivallan, sodan ja tuhoamisen vyöryn pysäyttämään.

4. Missä määrin Syyrian strateginen asema tekee siitä isojen maiden pelinappulan?

Syyrian strateginen sijainti on äärimmäisen tärkeä osatekijä – taistelu Levantin, Välimeren pohjukana, hallinnasta on lähes ikaikainen taistelu. Syyrian maaperä on avainoperaatioihin moneen muuhun suuntaan, tällä hetkellä tärkein Syyrian maaperän hallinnan mahdollistama suunta on ilman muuta Iran.

5. Syyrian kurdit toivovat saavansa vahvistusta omalle kansalliselle identiteetilleen. Miten näet Syyrian kurdien aseman?

Assadin hallinnon aikana Syyrian kurdiväestön asema on ollut huomattavan hyvä verrattuna lähinaapureiden – Turkin, Irakin ja Iranin – kurdiväestöjen asemaan. Oman arvioni mukaan Assadin hallinnon kukistuminen tulisi olemaan Syyrian kurdiväestön, kuten myös kymmenien muiden nykyisin Syyrian alueella asuvien pienten kansallisten ja uskonnollisten vähemmistöjen sirpaleiden kannalta kielteinen, syrjinnän ja sorron lisääntymiseen vievä muutos. Syyrian kurdiväestön kannalta nykyisen maata tuhoavan aseellisen taistelun lopettaminen poliittisten neuvottelujen kautta olisi tavoiteltava ratkaisu.

6. Miten suuri rooli korruptiolla on ollut 2000-luvun Syyriassa. Onko korruptiosta vapaita linnakkeita?

Tähän kysymykseen Syyrian osalta on minulla tutkijana vaikea vastata, viimeisestä käynnistäni Syyriassa on kulunut jo liian monta vuotta, jotta voisoin omien kokemusteni pohjalta arvioida tilannetta. Yleisellä tutkimukseen perustuvalla, eikä pelkästään Syyrian kokemukseen perustuvalla, analyysillä voi sanoa jotakin. Perusopetus näyttää olevan, että maissa, joissa on nopealla tahdilla jouduttu toteuttamaan, usein joko Maailmanpankin tai Kansainvälisen valuuttarahaston määräämiä, uusliberalististen raajan kapitalismin oppien mukaisia yksityistämistoimia, ovat altistuneet korruptiolle. Tämä ei tosiaankaan ole pelkästään Syyrian kokemus, naapurimaamme Venäjä on selkeä esimerkki tällaisesta kehityksestä. Mutta Syyria oli pakotettu samaan talouden nopean avautumisen oravanpyörään. Tästä johtuvaa väestön tyytymättömyyttä on toki voitu käyttää sytykkeenä kapinointiin.

7. Mitkä ovat mielestäsi tämän sodan isoimmat valheet?

Syyrian sodan suurin valhe on, että sota olisi spontaanisti käynnistynyt sisällissota. Tällä sodalla on alusta alkaen ollut sisällissodaksi aivan liian monta kokkia.

Ilona Junka kokosi haastattelun maaliskuun alussa.

Katja lasten riemun kohteena esityksen jälkeen.

Sirkustaidetta sydämellä

Ystävään tutustuminen voi tapahtua monella tavalla. Lokakuussa 2012 AKYSin varapuheenjohtaja **Yehia El-Sayed** ja minä olimme palaamassa diabeteshankkeen tarkistusmatkalta Betlehemistä. Yehia kohtasi trapetsitaiteilija **Katja Kortströmin** Tel Avivin lentokentällä Israelin tullin erityistarkastuksessa, johon molemmat joutuivat. Suomen kansalaisuudesta huolimatta Yehia tarkistettiin perin pohjin, koska hän on syntyperältään palestiinalainen. Katja tarkastettiin, koska hän oli ollut hyväntekeväisyystyössä Nablusin kaupungissa, joka ei ole ihan tavallinen turistikohde, ja hänellä oli mukana erikoisen näköiset ringastrapetsit. Tarkastuksissa vierähti kolme tuntia, lentokoneeseen heidän piti juosta. Lentokoneessa onnistuimme kaikki kolme saamaan vierekkäiset paikat. Rupatellessa matka sujui kirjaimellisesti kuin siivillä ja jo seuraavalla viikolla Yehia kutsui meidät kotiinsa jatkaamaan tarinaa.

Espoolainen Katja on yli puolet kolmekymppisestä elämästään ollut ansiotyössä sirkusalalla. Alakoululaisena hän pääsi mukaan TV:n sirkuskouluohjelmasarjaan jonka jälkeen tie vei Suvelan sirkukseen. 14-vuotiaana Katja palkattiin töihin tanssiteatteri Hurjaruuthiin. Alkoi aika show kun vähän väliä piti saada koulusta vapaata vaikkapa päiväkotiesityksiä varten. Katja esiintyi myös Helsingin kaupungin-

teatterin Sound of Music- musikaalissa. Koulu sujui välttämättä, mutta sirkustaidot kasvoivat kohisten ja innostus syveni.

Ylioppilaaksi tultuaan Katja lähti opiskelemaan Ruotsiin Cirkus Cirköriin, josta hän kolmen vuoden kuluttua valmistui sirkustaiteilijaksi ja liittyi Cirkus Cirkörin maailmankiertueeseen. Katja viihtyy reissussa ja on valmis keikkumaan trapetsilla monenlaisissa tanssi- ja teatteriproduktioissa. Kohokohtia ovat olleet esiintymiset Nobeljuhlissa Tukholmassa, Cats-musikaalissa Göteborgin oopperassa sekä Suomen Euroviisufinaalien väliohjelmassa satamiljoonaiselle TV-yleisölle. Katja on useampaan otteeseen esiintynyt maailmankuulun kanadalaisen Cirque du Soleilin kanssa, jonka matkassa hän reissaa Etelä- ja Keski-Amerikassa kuluvan vuoden ajan.

Klovnit ilman rajoja vei pakolaisleireille

Vuosituhaten alussa Katja ystävystyi ruotsalaisten Klovnit ilman rajoja -järjestön aktiivien kanssa. Ystävät kertoivat, miten mahtavaa on esiintyä lapsille, joiden elämässä ulkoisia virikkeitä on vain vähän. Sirkus auttaa heitä unohtamaan sodan, sairaudet ja köyhyyden.

Katja lähti ruotsalaisten klovnien mukana Länsi-Saharan pakolaisleireille v. 2006 ja sai kokea sen intensiteetin, millä kovia kokeneet lapset ahmivat klovnien ja akrobaattien esityksiä. Hän koki, että tämä on sirkuselämää täydellisimmillään. Vuonna 2008 hän oli jälleen Länsi-Saharan aavikolla. Kun häntä pyydettiin lähtemään kolmeksi viikoksi esiintymään ja opettamaan sirkuskouluun Länsirannan Nablusissa, hän oli heti valmis.

”Matkan rahoittajana oli Ruotsin Klovnit ilman rajoja. Meitä lähti neljä naistaiteilijaa, kaksi suomalaista ja kaksi ruotsalaista”, kertoo Katja ja luettelee projektin kolme eri tavoitetta:

1. Kouluttaa Nablusin sirkuskouluun naisopettajia, sillä Palestiinan oloissa miehet eivät voi opettaa tyttöjä.

2 Esiintyä Nablusin ala-asteen tyttökouluissa, jotta tytöt saataisiin pääsemään arjesta mielikuvitusmaailmaan ja lämpenemään sirkukselle harrastuksena.

3. Kohottaa Nablusin sirkuskoulun opetuksen tasoa ja näkyvyyttä, sillä sirkus avartaa ihmisten maailmaa.

Osa Nablusin sirkuskoulun oppilaista on käynyt Ruotsissa, Saksassa ja Italiassa harjoittelemassa ja esiintymässä, tosin aina eivät kaikki pääse Israelin tarkistuspisteiden läpi matkaan. Koulun johtajan, **Mahmoud Masrin** tavoitteena on,

että seuraava polvi pääsisi ulkomaille esiintymään ja tutustumaan ihmisiin, sillä Palestiinan nuoret tarvitsevat virikkeitä ja mahdollisuutta nähdä elämää oman pakolaisleirin tai kaupungin ulkopuolella.

Kulttuurierot liikunnan suhteen ovat pohjoismaisessa ja arabikulttuurissa melkoiset. Kun sirkuskoulu perustettiin, sinne alkoi virrata poikia. Näiden lisäksi vain yksi tyttö oli uskaltanut mukaan ja hänelle annettiin yksityistunteja, Koulun toivomuksen mukaisesti vieraat antoivat sirkusesityksiä lähes kaikissa Nablusin ala-asteen tyttökouluissa. *”Uskon, että kouluvierailumme tuovat sirkuskouluun vielä tyttöjä tungokseen asti”,* arvioi Katja ja jatkaa: *”Kun sana alkaa kiertää ja kun koululla on tarjota riittävästi naispuolisia sirkusvalmentajia, voivat perheet luottaa kouluun ja halukkaita tyttöjä alkaa varmasti löytyä.”*

Kulttuurierot näkyivät mm. siinä, että tytöt ja pojat harjoittelivat akrobatiaa eri aikoihin. Katja opetti myös poikia. Poikia nolotti, kun vieras naisopettaja tarttui heidän jalkoihinsa auttaessaan heitä seisomaan käsillään. Arastelua kesti pari päivää, sen jälkeen oltiin parhaita kavereita, opittiin sirkuksen tavoille ja rentouduttiin. Tytöille sai selittää, että trapetsitunnille pitää tulla rennoissa vaatteissa, joissa voi kiipeillä ja roikkua jopa pää alaspäin.

Matkan jälkeen Katja istuu haikeana. Nablusin kokemukset ovat raastaneet syvältä. *”Nablusia on pommitettu laajalti. Varmaan jokaisen asukkaan joku ystävä tai lähiomainen on Israelin toimesta tapettu. Sirkuskoulun rehtori kertoi, miten hän toisen intifadan aikaan auttoi moskeijassa, josta oli tehty ensiapuasema Israelin hyökkäyksen varalle. Hän joutui kantamaan silpoutuneita ruumiita. Kerran hän oli täysin kokemattomana joutunut kännykkäneuvojen varassa auttamaan synnytyksessä naista, jota Israelin sotilaat eivät päästäneet tarkistuspisteen läpi sairaalaan. Toisen intifadan pahimpien tuhoamisen jälkeen hän oli parin vuoden ajan vain murehtinut. Sitten hän oli päättänyt tehdä jotain positiivista ja perusti sirkuksen”,* kertoo Katja ja toteaa omasta puolestaan: *”Joskus teki kipeää lähteä esiintymään ja vetää suu hymyyn, kun juuri oli kuullut tai ymmärtänyt lisää palestiinalaisten kokemasta tuskasta ja nöyryyksistä.”*

Katjan mukaan Klovnit ilman rajoja -järjestön tavoitteena on viedä naurua sinne, mistä se on kaikkonut. Tunnehajaisen sirkuksen katsominen päästää ihmiset pois arjesta. Sirkuskoulussa voi oppia monenlaisia taitoja: trapetsi- ja klovnitaitojen lisäksi tarvitaan jonglööreitä ja ties mitä. Sirkustaitojen oppiminen nostaa lasten itsetuntoa ja keskittymiskykyä sekä auttaa kestämaan elämän vaikeuksia. Tätä pohtiessaan Katja tunnustaa täyden ihailunsa tapaamiinsa palestiinalaisia kohtaan: *”En ymmärrä miten kaiken tuon kauheuden kokeneet ihmiset voivat olla niin lämpimiä ja vieraanvaraisia, miten heillä riittää niin paljon rakkautta.”*

Haastattelu Ilona Junka

Katja ilmassa.

Katjan taidetta löytyy YouTubesta hakusanoilla: BLOG JOÃO ALBERTO // Trechos do Varekai
<http://www.klovnitilmanrajoja.org/sivut/>

Terveystarkastuksia pankkijonossa

AKYSin diabetesprojekti kohtasi vuosi sitten suuria vaikeuksia ja toiminnan lamaantumista, kun kumppanijärjestömme Diabetics Friends' Society (DFS) kaikessa mukana ollut puheenjohtaja kuoli. Nyt asiat ovat jälleen mallillaan. DFS sai tammikuun alusta toiminnanjohtajaksi **Amal Hadwehin**, jolla on laaja kokemus UNRWA:n (Palestiinassa toimiva YK:n elin) koulutus-, avustustyö- ja terveydenhoitotehtävistä sekä avustusjärjestön toiminnan johtamisesta. Heti tammikuussa toimintaraportti osoitti toiminnan uudistuneen ja virkistyneen. Se sisälsi myös yllätyksiä: DFS oli mm. järjestänyt terveystarkastuksen Betlehemissä toimivan pankin tiloissa! Kirjoitin Amalille ja kysyin, mitä tällä tarkoitetaan. Vastaus tuli selkeästi: ”*Meillä on pankeissa aina ruuhkaa. Ihmiset joutuvat odottamaan vähintään puoli tuntia, mutta jonotusnumerojärjestelmän ansiosta he voivat osallistua testiin. Jonotuksen aikana ehdimme mitata painon, verenpaineen ja verenokerin, tehdä diabetesriskitestin sekä jakaa diabeteksestä kertovia esitteitä.*” Pankkisalien lisäksi DFS jalkautui myös kaduille tehden vastaavia kokeita ja valistaen diabeteksen ehkäisystä ja hoidosta.

DFS:n toiminta on viime vuosina laajentunut lasten ja nuorten ykköstyypin diabeteksen hoidosta myös etsimään ja hoitamaan aikuisille tyypillisen kakkostyypin diabeetikkoja. Marjatta Stenius-Kaukonen toi vuonna 2010 Betleheemiin mallin kyselykaavakkeeksi, jolla ihmisten diabetesriski voidaan seuloa. Pelkkä riskin tajuaminen voi auttaa ihmisiä muuttamaan elämäntapaansa niin, että he eivät koskaan sairastu. DFS tekee tärkeää työtä pankkijonoissa.

AKYS järjestää tänä vuonna rahoituksen DFS:lle diabeetikkolasten ja -nuorten kesäleirille ja lisäksi osapäivät toiminnanjohtajalle ja kahdelle terveydenhoitajalle. Nämä käyvät läpi diabeteksen hoitoon liittyviä kysymyksiä potilaiden kanssa ja kiertävät mm. kouluissa ja Betlehemin ympäristökylissä kertomassa diabeteksen riskeistä ja hoidosta. Diabetes on Palestiinan alueella vahvasti lisääntynyt ja sen hoito ja hoidon opastus ovat reuterällä. Kun sosiaaliturvaa ei ole, joutuvat sairastuneet itse kustantamaan kalliin verenokerinseurannan, eikä monillakaan ole sellaiseen varaa. DFS on jonkin verran kyennyt järjestämään

mittausvälineitä ihmisille alle markkinahintojen.

Diabeteksen hoitoon vaikuttaa suuresti myös se, miten hyvin potilas itse ymmärtää tautinsa asettamat vaatimukset arterioiden laadulle ja ajoittamiselle sekä liikunnan tärkeyden. Tässä asiassa AKYSin tukema ympärivuotinen valistus- ja hoitotyö sekä diabeetikkolasten ja -nuorten kesäleirit ovat avainasemassa. Kesäleirit auttavat diabeetikkonuoria myös ymmärtämään, että he eivät ole yksin ongelmineen. Se helpottaa tautiin sopeutumista.

AKYSin diabetesprojekti saa ulkoministeriöltä vuosittain 20 000 euron tuen, mutta uusia tukijoita kaivataan pakollisen omavastuuosuuden keräämiseen, kun matkan varrella vanhoja tukijoita on pudonnut pois. Diabetesjärjestön työn tukemisen ohella AKYS on kerännyt tukea diabetesta sairastavan **Sahar Abu R'Mayesin** hammaslääkäriopintojen lukukausimaksujen maksamiseen. Saharin opinnot jatkuvat vielä tämän vuoden. Sahar on opintojensa ohella toiminut aktiivisena tukijana palestiinalaisdiabeetikoille ja edustaa palestiinalaisnuoria Maailman Diabetesliiton kokouksissa. Valmistuttuaan hän pystyy hammaslääkärin työn ohella jatkamaan aktiivisena ja osaavana diabeteshoitotietouden leivittäjänä.

AKYSin diabetesprojektiä voit tukea avustamalla tiliä FI95 8000 1300 9905 05. Kesäleirin ja DFS- järjestön tuen viitenumero on 3007 ja Saharin lukukausimaksutuen viitenumero on 3104.

Ilona Junka

Verenpaineen mittaus pankissa.

Tyttö päiväkodissa.

AKYSin kummityoössä alkoi jo neljäs vuosikymmen

AKYS aloitti kummitoiminnan vuonna 1982, joten 30 toiminnan vuotta tuli täyteen viime vuonna ja nyt on alkanut kummitoiminnan neljäs vuosikymmen. Jotkut kummit ovat olleet mukana jo alusta lähtien. Matkan varrella on uusia liittynyt mukaan. Kummien auttamistahto on yhtä sitkeää kuin yhteistyöjärjestö Beit Atfal Assumoudin (BAS) työ palveluiden järjestämiseksi köyhille palestiinalaisille ja libanonilaisille perheille. Viime vuonna Syyriasta Libanoniin paenneita perheitä asettui asumaan eri puolille Libanonia. Kummilastenkin perheissä on nyt Syyriasta paenneita sukulaisia.

BAS-järjestö tarjoaa Syyriasta paenneille evakkoperheille palvelut maksutta. Heille on järjestetty tukiopetusta ja harrastustoimintaa tarkoituksella, että he saisivat jälleen kiinni koulunkäynnistä. BASin päiväkodeissa on paikkoja ja hammashoitoloissa hoidetaan suun ongelmia. Perheneuvoloihin on ohjattu lapsia, jotka ovat kokemistaan asioista pois tolaltaan. Palvelut lievittävät perheiden kokemaa huolta lasten tilanteesta ja antavat lapsille tilaisuuden kokea iloa muiden lasten seurassa. AKYS avasi joulukuussa keräyksen ”Tukea Palestiinan Syyria-pakolaisille”. AKYSin linjana on auttaa evakoita saamaan lapsille välttämättömiä palveluita, koska niissä on jatkuvuutta hätäapuvaiheen jälkeenkin.

Kymmenessä eri pakolaisleirissä asuvalla 39 lapsella ja 21 päiväkotilapsella oli viime vuonna AKYSin kautta suomalainen tukija. Lisäksi muutamat lahjoittajat tukivat kummitoimintaa yleisesti ilman oman kummilapsen nimeämistä. BASin sosiaalityöntekijä raportoi kummeille lasten tilanteesta. Kummilapsen perheestä yleensä äiti käy kuukausit-

tain hakemassa ja kuittaamassa kummituen omalta sosiaalityöntekijältään. Kummituki menee lapsen elämisen ja koulunkäynnin kuluihin. Pienen osan BAS varaa lasten harrastustoiminnan järjestämiseen. Päiväkotikummiin maksuilla katetaan lapsen lukukausimaksu, kirjat ja paperit ja päiväkotiasu. Keräykset tuottivat vuonna 2012 kaikkiaan 17 070 euroa. Rahat lähetetään Suomesta neljännesvuosittain. Syyria-keräyksen tuotot lähetetään BAS-järjestölle tiheämmin akuutin palvelutarpeen takia.

Köyhyyden kuvaus

Kummit saavat vuosiraportit lapsen tilanteen edistymisestä. Näistä raporteista saa kuvan vaikeuksista niissä perheissä, joille sosiaalityöntekijät ja päiväkotien lastentarhanopettajat ovat pyytäneet kummeja. Köyhyys on yhteisenä tekijänä ja siihen liittyvät ongelmat tulevat raporteista selvästi esiin.

Suurimmalla osalla perheistä on taloudellisia vaikeuksia. Koko toimeentulo näytti monilla perheillä olevan kiinni avustuksista, jotka tulevat pieninä puroina monista lähteistä; Beit Arfal Assumoudilta, hyväntekeväisyysjärjestöiltä, sukulaisilta ja armelailta ihmisiltä, ulkomailla asuvilta lapsilta, tavara-apuna YK:n palestiinalaisten auttamisjärjestö UNRWA:lta.

Kummilasten vanhempien työt ovat satunnaistöitä, siivoustyössä oli harvoja pysyviä työpaikkoja. Jotkut myyvät kosmetiikkaa kadulla asuntonsa edessä, jotkut torilla perunoita ja vihanneksia. Etelä-Libanonissa voi saada hedelmäviljelmillä sesonkityötä päiväpalkalla. Joku isä oli toiminut taksinkuljettajana, mutta auton hajottua oli työtön.

Perheiden päivittäisten elämiskulujen ja lasten koulunkäyntikulujen lisäksi sairauksien hoito ja lääkkeet vaatisivat rahaa. Lähes jokaisen kummilapsen perheessä vanhemmilla on kroonisia vaivoja: sydän- ja verenkiertosairauksia, ruuansulatuksen, aistien tai mielenterveyden ongelmia. Tapaturmat ja sotavammat ovat aina perheiden toimeentulolle ja henkisellet jaksamiselle suuri koettelemus. Isien vaikea tilanne vaikutti olevan heille itselleen henkisesti koetteleva ja vaimon huolten lisääjä perheen arjesta huolehtimisen lisäksi.

UNRWA:lla on asuntojen kohennusohjelma ja jotkin perheet olivat saaneet remonttituella kotinsa parempaan kuntoon. Yleistilanne on kuitenkin, että asunnot ovat ahtaita, vesivahinkojen turmelemia ja palovaarallisia. Muuan perhe oli joutunut muuttamaan sukulaisiin kodin katon romahdettua. Usea on asunut väliaikaismajoituskontissa jo pitkään odottaessaan pääsyä takaisin Nahr el-Bared -leirin hävityksen jälkeen rakennettaviin uusiin taloihin.

Useilla kummilapsilla on terveysongelmia. Kaksi kummilasta oli vuonna 2012 ohjattu perheneuvolaan kehitys- ja psyykkisen tilanteen arviointiin. Aika moni näytti menestyvän koulussa melko huonosti ilmeisesti kehitysviivästyneiden vuoksi. Useat olivat jääneet luokalle. Osalla meni koulussa hyvin ja hyvät arvosanat olivat ilonaihe perheessä. Sosiaalityöntekijöiden raporteissa toistuu maininta, että perheen äiti yrittää kovasti motivoida ja tukea lapsia koulunkäynnissä, he näkevät sen tärkeänä. Vanhemmat sisarukset auttavat

Kuja Bourj el-Baranjehissa.

laksyissä. Myös sosiaalityöntekijät ponnistelevat, etteivät lapset jättäisi koulua kesken. Siitä, miten isät kokevat lasten koulunkäynnin, ei puhuta raporteissa mitään.

Joidenkin kummilasten suruna viime vuonna oli sisaruksen kuolema. Ilonaiheita oli vanhemman sisaruksen naimisiinmeno tai uuden sisaren tai veljen syntymä. Muutaman perheen taloudellinen tilanne parani, kun huoltaja sai säännöllisen työn tai avioitui uudelleen tai jos kummilapsi itse onnistui siirtymään työelämään. Kun perhe pystyy tulemaan toimeen omillaan, vaikkakin vaatimattomasti, perhe poistuu BASin rahallisen kummituen piiristä. Lapset jatkoivat edelleen mukana BASin toiminnoissa.

Vuosiraportit antavat kuvan myös kummilasten omista kiinnostuksen kohteista ja harrastuksista. Valtaosa kummilapsista osallistuu BAS-järjestön viikoittaiseen harrastustoimintaan. Harrastuksista mainitaan useimmin musiikin kuuntelu, jalkapallo ja tietokonepelit sekä TV:n katselu. Sisarusten ja kavereiden kanssa leikkiminen ja ystävien tapaaminen ovat monille mieluisia asioita. Partio, juokseminen, uinti, pyöräily, tarinoiden kuunteleminen ja kotitaloudessa auttaminen oli myös mainittu. Kaksi kummilasta toimii vapaaehtoisina BASin keskuksissa, yksi on kulttuurikomitean jäsen.

*Kuvat ja teksti
Sirrku Kivistö
kummivastaava*

Tervetuloa mukaan kummiksi AKYSin perinteikkääseen ja yhä edelleen elintärkeään tukityöhön! Ilmoittautua voi AKYSin nettisivujen kummipostin osoitteella.

<http://www.kaapeli.fi/akys/kummipostilomake.html>

Kummilapsitili (30 €/kk): Danske Bank FI93 8000 1101 23002, viitenumero 1009

Päiväkotitili (10 €/kk): Danske Bank FI 56 8000 1700 4747 46, viitenumero 2008

Syyrian pakolaisperheiden tuki: Danske Bank FI93 8000 1101 23002, viitenumero 7744

Paluu Sabraan ja Shatilaan

Muistelma vuoden 1982 verilöylystä palestiinalaisleireissä

Syyskuu 2012:

Kävelen kapeilla kujilla, joilla kuljin 30 vuotta sitten. Paljon on muuttunut: kujat ovat yhä kapeampia, taloihin on rakennettu vielä pari kerrosta lisää, ja yhä enemmän on hengenvaarallisia sähköjohtoja, jotka riippuvat sikin sokin. Mutta pohjimmiltaan mikään ei ole muuttunut: ihmiset ovat yhtä köyhiä, heidän mahdollisuutensa ihmisarvoiseen elämään Libanonissa ovat yhtä minimaalisia ja haave paluusta Palestiinaan tuntuu edelleen olevan yhtä vahva.

Nämä kapeat kujat herättävät raskaita muistoja. Muistoja niistä pelottavista päivistä, jolloin Israelin sotilaat saartoivat leirin ja falangistitaistelijat tappoivat leirin asukkaita – keitä tahansa tielle sattui. Muistan, miten juoksin läpi luotisaiteen ambulanssista sairaalaan, jossa työskentelin. Alan muistaa työtovereita, jotka tapettiin, ja työtovereita, jotka katosivat eivätkä koskaan palanneet.

Sitä Gaza-nimistä sairaalaa, jossa olin työssä, ei enää ole. Rakennus on edelleen olemassa, mutta asemiehet ryöstivät itse sairaalan Leirin sodan aikana 1984–1985. Katu sairaalan edessä on samanlainen kuin ennen, vilkas torikatu, jonka varrella myydään kaikenlaisia vihanneksia ja kaikenlaista taloustavaraa. Mieleeni nousee kuva sadoista ihmisistä, jotka brutaalit asemiehet herättivät kodeistaan aikaisin lauantiaamuna ja tönivät kokoon kadulla. Henkilökunta, joka oli vielä jäljellä sairaalassa, pakotettiin myös ulos.

Aseistetut miehet käskivät meidät kaikki mukaansa kuulusteluja varten. Muistan edelleen jääkylmän kauhuntunteen, kun vastassani oli sotilaita, jotka aikoivat viedä meidät pois. Kieltäydyimme jättämästä potilaitamme. He suostuivat siihen, että kaksi meistä sai jäädä sairaalaan, Bernhard ja minä. Sotilaat veivät pois työtoverimme. Eräs nainen juoksi kadulta ja yritti jättää vauvansa yhdelle meidän mieslääkärillemme, mutta sotilaat pakottivat hänet brutaalisti takaisin. Palasimme teho-osastolle huolehtimaan kahdeksasta vaikeasti loukkaantuneesta potilaasta. Olimme olleet eristyksissä sairaalassa useita päiviä ja ottaneet hoitoon monia haa-voittuneita, meillä oli pulaa lääkkeitä, puhtaista lakanoista ja ruoasta. Bernhard ja minä tunsimme itsemme hyvin yksinäisiksi, olimme saaneet tehtävän, josta suoriutuminen olisi pian mahdotonta.

Jonkin aikaa sen jälkeen, kun työtoverimme oli viety pois, kuulimme kadulta automaattikiväärin äänen ja ihmisten huutoja. Katsoimme toisiamme kauhuissamme – se tuntui käsittämättömältä. Oliko mahdollista, että satoja ihmisiä murhattiin ikkunamme ulkopuolella? Se oli mahdollista.

Vähän tämän jälkeen kuulimme puskutraktorien ääniä. Ne tulivat ”puhdistamaan” katua.

Louise Norman.

Jonkin ajan kuluttua tuli television kuvausryhmä sairaalaan. Eristyksemme päättyi ja maailma sai tietää, mitä Sabrassa ja Shatilassa tapahtui.

Viime syksynä tulin takaisin. Vasta nyt tunsin itseni riittävän vahvaksi kohtaamaan pelottavat muistoni. Oli hyvä, että palasin, tuntui hyvältä tavata joitakin heistä, joiden kanssa tein töitä ja jaoin suruni. Oli myös hyvä nähdä, että Sabrassa ja Shatilassa on ihmisiä, jotka tekevät työtä parantaakseen palestiinalaisten pakolaisten elinoloja Libanonissa.

On häpeäksi kansainväliselle yhteisölle, että niitä, jotka toteuttivat verilöylyn, ei ole vaadittu oikeudelliseen vastuuseen. Sen sijaan vastuulliset johtajat ovat istuneet parlamentissa. Oikeusprosesseja ei ole käyty, joukkohautoja ei ole avattu uhrien tunnistamiseksi. Ja mihin katosivat kaikki ne, jotka kuljetettiin pois kuorma-autoilla? Israelin armeija teki verilöylyn mahdolliseksi saartamalla pakolaisleirit ja valaisemalla leirin yöllä valoammuksilla helpottaakseen sotilaiden ”työtä”. Näitä sotilashenkilöitä ei ole tuomittu vastuullisiksi eikä vahingonkorvauksia ole maksettu. Tämän vuoksi Sabran ja Shatilan verilöyly on edelleen syvä haava palestiinalaiselle ja libanonilaiselle väestölle.

Ilman oikeutta ihmisten on mahdotonta tuntea oloaan turvalliseksi.

Louise Norman, sairaanhoitaja, joka työskenteli MECC:n (Middle East Council of Churches) sairaanhoitotiimissä Libanonissa 1982. Hän on Palestinagrupperna i Sverige-järjestön hallituksen jäsen.

Ruotsin kielestä suomentanut Kirsti Palonen

Sionismin kriisi juutalaisin silmin

Yhdysvaltojen juutalaisia järjestöjä on aina pidetty aktiivisina ja voimakkaina vaikuttajina Yhdysvaltojen Israelin-suhteiden ja Lähi-idän politiikan muodostamisessa. Lähi-idän ja erityisesti Palestiinan asioita seuraavia kiinnostavat luonnollisesti myös Yhdysvaltojen juutalaisen maailman virtaukset.

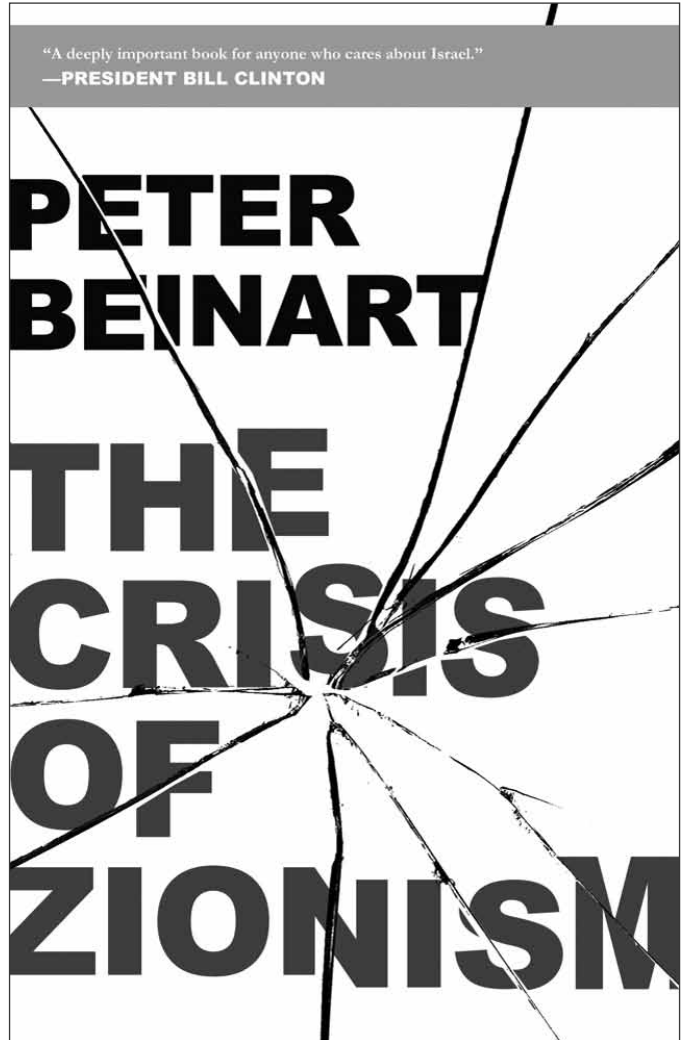
Tunnetuin ja vaikutusvaltaisin juutalaisjärjestöistä on *AI-PAC (The American Israel Public Affairs Committee)*, joka on tullut tunnetuksi Israelin miehityspolitiikan ja siirtokuntien voimakkaana puolustajana ja jonka kokouksissa Yhdysvaltain presidentit käyvät säännöllisesti puhumassa. Se ei kuitenkaan ole eikä ole ollut ainoa Amerikan juutalaisjärjestö. Viime vuosina on ilmestynyt myös uusia, lähinnä nuoria juutalaisia kokoavia järjestöjä, jotka suhtautuvat kriittisesti Israelin politiikkaan. Tällaisia ovat muun muassa *J Street*, *Jewish Voice for Peace* ja *Young, Jewish and Proud*.

Yhdeksi kritiikitöntä Israel-myönteisyyttä haastavan debatin keskushahmoksi on noussut poliittinen kommentaattori ja politiikan tutkija **Peter Beinart**, jonka kirja *The Crisis of Zionism* on saanut aikaan suurta huomiota ja mielipiteiden vaihtoa Amerikan juutalaisten ja muidenkin keskuudessa. Palestiinalaisten kannalta katsoen Beinartin kaikki ajatukset eivät varmaan ole hyväksyttävissä, mutta kirja sisältää niin paljon tavanomaista amerikkalaista sionistista ajattelua multistavia näkemyksiä ja on ilmiönä niin merkittävä, että se on ehdottomasti huomioimisen arvoisen.

Beinart korostaa olevansa sionisti. Sukunsa ja yleensä juutalaisten kokeman vainon ja pakolaisuuden vuoksi hänestä juutalaiset tarvitsevat oman maan ja juutalaisen valtion, joka on Israel. Beinart kuitenkin tuntee suurta syyllisyyttä Israelin palestiinalaisille aiheuttamasta kärsimyksestä ja epäoikeudenmukaisuudesta ja pelkää miehityksen ennen pitkää tuhoavan Israelin demokratian.

Beinartin mukaan juutalaiset ovat kautta historian olleet syrjittyjä ja voimattomia alistajiaan vastaan. Hän toteaa, että muutamassa vuosikymmenessä tilanne on kuitenkin muuttunut perusteellisesti. Israel on Lähi-idän ehdottomasti vahvin valtio, sillä on rauhansopimus kahden arabimaan (Egyptin ja Jordanian) kanssa ja kaikki arabimaat ovat tarjonneet sille rauhansopimusta vuoden 1967 rajoille palaamista vastaan. Euroopassa suurin osa juutalaisista elää demokratioissa nauttien uskonnonvapaudesta. Juutalaisia on merkittävässä asemassa talouden, politiikan ja tieteen huipulla. Yhdysvallat on varsinainen juutalaisten vallankäyttäjien keskittymä, missä juutalaiset ovat maan arvostetuin poliittinen ryhmittymä.

Juutalaiset eivät ole enää heikkoja, vaan ennennäkemättömän voimakkaita. Juutalaiset kuitenkin itse, erityisesti retoriikassaan, esittävät itsensä uhreina, jotka ovat jatkuvasti antisemitismin ja muun maailman uhkaamia. Amerikan sionistijärjestöt keräävät tukea Israelille perustellen sitä arabien

taholta tulevalla uuden holokaustin uhalla. Uhkakuvat ovat liioiteltuja ja niissä jätetään huomiotta Israelin oma ja erityisesti sen miehityspolitiikan rooli sen eristyisyyden ja Israelin-vastaisuuden ylläpitäjänä. Israelilla on enemmän valtaa vaikuttaa olosuhteisiinsa kuin halutaan myöntää. Nykypäivän nuoret ei-ortodoksiset juutalaiset Amerikassa näkevät Israelin, joka ei enää käy sotia arabiarmeijoiden kanssa, vaan käyttää voimaansa miehitettyjen alueiden valtiottomien asukkaiden vastarinnan tukahduttamiseksi ja siirtää niille satoja tuhansia omia kansalaisiaan. Ristiriita retoriikan ja nuorten juutalaisten näkemän todellisuuden välillä saa heidät kääntämään selkensä Israelille.

Beinartin mukaan ennen vuotta 1967, jolloin Israel valtasi Länsirannan, oli toivoa, että Israel voisi kehittyä kaikkien kansalaistensa, sekä juutalaisten että arabien, tasa-arvoisen valtion suuntaan sionismin liberaalin unelman hengessä. Vuonna 1967, kun Israelista tuli miehittäjä ja miljoonien

kansalaisuutta vailla olevien palestiinalaisten herra, tämä toivo raukesi. Siirtokuntien kasvun myötä Israelia ja miehittyjä alueita erottava Vihreä linja katoaa ja Israelissa tulee olemaan kaksi kansanosaa, Israelin kansalaisuuden omaavat juutalaiset ja ilman kansalaisoikeuksia olevat palestiinalaiset. Jos Israel noudattaa itsenäisyysjulistuksessaan antamaansa lupausta antaa täydet sosiaaliset ja poliittiset oikeudet kaikille alueellaan asuville ihmisille, merkitsee se Israelin tuhoutumista juutalaisena valtiona. Jos Israel taas jatkaa miehitystä antamatta palestiinalaisille kansalaisoikeuksia, Israel pysyy juutalaisvaltiona, mutta samalla siitä tulee rotuerotteluvaltio.

Miehitys ja siirtokuntaliike synnyttävät väkivaltaa, ranskaisemattomuuden kulttuuria, fanatismia ja rasismia. Pelko ja viha ovat johtaneet siihen, että israelilaisten suuri osa on päätenyt tukemaan äärioikeistolaisia ja rasistisia puolueita ja **Benjamin Netanyahu** ja **Avigdor Liebermanin** kaltaisia poliitikkoja. Lisääntyvä arvostelu ulkomaailman taholta ja Israelin kasvava eristyneisyys lisäävät suvaitsemattomuutta myös Israelin politiikan sisäistä arvostelua kohtaan ja saavat aikaan demokraattisia oikeuksia kaventavaa lainsäädäntöä.

Amerikassa juutalaisten järjestöt ovat perinteisesti olleet tunnettuja liberaaliudestaan ja tukeneet kaikkien kansalaisten sosiaalisia ja kansalaisoikeuksia. Beinartin mukaan juutalaisjärjestöt edustavat nykyisin yhä vähemmän Amerikan juutalaisia, eivät ole enää Israelin demokratian esitaistelijoita ja ovat luopuneet kamppailusta tasa-arvoisen demokratian puolesta Amerikassa, ja maallistuneet juutalaiset kokevat ne yhä vieraammiksi. Ne toimivat harvojen rikkaiden rahoitajien varassa ja ortodoksijuutalaisten ja muiden sellaisten henkilöiden ohjauksessa, jotka näkevät kaikkialla Israeliin kohdistuvaa vihamielisyyttä ja antisemitismia, joita ei huoleta vapaamielisyyden väheneminen Israelin julkisessa elämässä ja jotka eivät näe juutalaisten ja palestiinalaisten välillä voivan olla mitään yhteisiä etuja. 1980-luvulla **Reaganin** ja (Suur-Israelia ajaneen, entisen terroristin) **Beginin** nousua valtaan AIPAC, joka siihen saakka oli ollut marginaalissa liberaalisten arvojen väheksyntänsä vuoksi, yhtäkkiä nousi keskeiseksi tekijäksi. Beinartin mukaan Amerikan juutalaisten enemmistö, vaikkakin tukee Israelia ja suhtautuu lähtökohtaisesti epäluulolla palestiinalaisten tavoitteisiin, kuitenkin kannattaa edelleen kahden valtion ratkaisua ja tukisi Yhdysvaltain painostusta Israelia kohtaan, jos se auttaisi rauhansopimukseen pääsemistä.

Beinartin mielestä Amerikan juutalaisten tulisi luopua käsitteistään, että millainen tahansa Israeliin kohdistuva arvostelu merkitsee liittymistä Israelin delegitisoimista ajavien joukkoon. Hänen mukaansa paras tapa turvata Israelin kansainvälinen legitimitetti on turvata sen demokraattinen luonne, mutta miehitykseen takertuminen murentaa sen legitimitettiä ja sionismin oikeutusta maailman kansojen silmissä. Jos juutalaisille on historiallinen oikeus elää juutalaisten muinaisessa kotimaassa, on samanlainen oikeus myös palestiinalaisilla. Länsirannan miehitys ei ole Israelille välttämätöntä strategisen sotilaallisena turvallisuuden eikä myöskään terrorismilta suojautumisen kannalta. Miehityksen lo-

pettaminen päinvastoin mahdollistaisi kummankinlaisen uhan vähentymisen.

Kirjassaan Beinart piirtää mielenkiintoiset henkilökuvat kahdesta Yhdysvaltain ja Israelin nykypolitiikan keskeisestä hahmosta, pääministeri Netanyahuusta ja presidentti **Obamasta**.

Netanyahun isä oli bruttaalin "revisionistisen sionismin" perustajan **Jabotinskyn** sihteerin ja seuraaja, joka jopa ylitti tämän ehdottomuudessaan. Jabotinskyn mukaan juutalaisille sionismi on ainoa ja kaiken ylittävä moraalinen standardi. Kaikki on alistettava sionismin tavoitteelle luoda juutalainen enemmistö Jordan-joen molemmille puolille (Länsirannan lisäksi myös nykyisen Jordanian valtion alueelle), ja alempiarvoiset ja puolibarbaariset arabit on ajettava tieltä käyttämällä niin paljon sotilaallista väkivaltaa, että he ovat kykenemättömiä panemaan vastaan. Isä-Netanyahulla, joka kuoli vasta vuonna 2012 ollessaan 102-vuotias, oli pääministeri-Netanyahua lähellä olleiden mukaan poikaansa suunnattoman suuri vaikutus.

Obamaa Beinart nimittää juutalaiseksi presidentiksi. Obama on viettänyt suuren osan aikuisikänsä juutalaisten seurassa. Nämä juutalaiset ovat olleet aktiivisia mustien kansalaisoikeuksien puolustajia, Vietnamin sodan vastustajia ja Israelin miehityspolitiikkaa vastustavia sionisteja. Obama jakoi heidän näkemyksensä Israelista ja Palestiinasta ja presidenttikaudellaan ajoi siirtokuntien jäädyttämistä ja vuoden 1967 mukaisia rajoja. Samalla hän kuitenkin varoi asettumasta liikaa vastatusten juutalaisen establishmentin kanssa ja joutui pian AIPACin, Israelin hallituksen ja muiden aggressiivisten vaikuttajien paineessa vesittämään lausuntojaan ja myötäilemään näitä. Lopulta jatkuva yhteenotto Netanyahuun kanssa johti nöyryyttävään alistumiseen ja luopumiseen kaikista Israelia koskevista vaatimuksista ja samalla Netanyahuun monistisen sionismin omaksumiseen.

Beinart esittämä poliittinen ohjelma jakautuu kahteen toimintalinjaan. On vastustettava nuoren maallistuneen sukupolven kulttuurista sulautumista muuhun amerikkalaiseen yhteiskuntaan voimistamalla juutalaisuuden opetusta ja turvattava näin nuorten sitoutuminen sionismiin ja Israelin tulevaisuuden turvaamiseen sekä estettävä sionistisen liikkeen ajautuminen pelkästään ortodoksijuutalaisten asiaksi. On myös rakennettava siirtokuntien ja niiden tuotteiden boikottiliikettä palestiinalaisten BDS, (Boycott, Divestment, Sanctions) -kampanjan tapaan. Kun Beinartin mukaan palestiinalaisten BDS-kampanjassa käytetään usein miehityksen laittomuutta koko Israelin delegitimisointiin, "sionistinen BDS" pyrkii turvaamaan Israelin legitimitetin delegitisoimalla miehityksen. Beinartin boikotti ei myöskään koskisi Itä-Jerusalemia.

Beinartin boikottialoite on tullut torjutuksi Amerikan juutalaisten ja juutalaisjärjestöjen suurimman osa taholta, J Street mukaan luettuna. Kirja on luonnollisesti saanut muutenkin voimakasta kritiikkiä juutalaisten taholta. Sen hylkäämisen perustana ovat samat vanhat argumentit, joita on käytetty rauhanprosessin vesittämiseen. Kahden valtion ratkaisun esteenä on palestiinalaisten perimmäinen tavoite tuhota Israel. Esiin vedetään Hamasin peruskirja ja **Abbasin** hallinnon vaatimukset palestiinalaispakolaisten paluuoikeudesta. Kun näin on todistettu palestiinalaisten haluttomuus kahden rinnakkain elävän valtion ratkaisuun, miehitys nähdään suorastaan välttämättömänä ja siirtokuntien laajentamista voidaan jatkaa.

Konkreettinen osoitus Beinartin edustamasta ajattelusta saatiin Suomessakin Helsingin Sanomissa 5.6.2012 julkaistussa mielipidekirjoituksessa, joka varmasti sai monen "Israelin ystävän" aamukahvit väärään kurkkuun. Siinä entinen Israelin parlamentin puhemies, Jewish Agencyn ja Maailman sionistijärjestön puheenjohtaja **Avraham Burg** tuomitsi siirtokuntalaiset ja heidän poliittiset liittolaisensa, pääministeri Netanyahu mukaan luettuna, Israelin tulevaisuuden vihollisina. Hän kannatti siirtokuntatuotteiden boikotointia ja vetosi kansainväliseen tukeen miehityksen edustaman pahan ajamiseksi pois Israelista.

Beinartin kirja on kuitenkin ilmiö, joka kertoo monien Amerikan juutalaisten turhautumisesta Israelin politiikkaan. Kirjan suurin puute lienee siinä, että siinä ei käsitellä ollenkaan palestiinalaispakolaisten asemaa ja tulevaisuutta. Hänen suurin huolensa on Israelin turvaaminen juutalaisena valtiona, mutta hänen ohjelmallaan, niin paljon kannatettavaa kuin siinä onkin, se toteutuisi pakolaisleireillä ja muualla maailmassa diasporassa elävien palestiinalaisten kustannuksella. Tietysti voidaan myös kysyä, miksi Israelin ylipäätään pitää olla uskuntoon perustuva eikä normaali moniarvoinen kaikkien asukkaidensa valtio, varsinkin kun tiedetään, että Israelin nykyhallituksen asettama vaatimus Israelin tunnustamisesta "juutalaisena valtiona" on yksi Israelin ja palestiinalaisten rauhanneuvottelujen ylittämättömistä esteistä.

Seppo Rinne

Beinart, Peter: The Crisis of Zionism. Times Books, New York, 2012

Linkkejä arabi-elokuvaan

kerännyt Tuuli Siitari

Palestine is Still the Issue

Vuonna 1977 palkittu toimittaja ja elokuvaohjaaja John Pilger teki dokumenttielokuvan nimeltä Palestiina is Still the Issue (1977). Hän kertoi, kuinka lähes miljoona palestiinalaista oli joutunut pois mailtaan vuonna 1948 ja uudelleen vuonna 1967. Tässä dokumenttielokuvassa hän palaa Länsirannan, Jordanian, Gazan ja Israelin alueelle ja kysyy miksi palestiinalaiset, joiden oikeuden paluuseen YK vahvisti yli puoli vuosisataa sitten, ovat edelleen pakolaisia omassa maassaan, Israelin sotilaallisen miehityksen alla.

<http://vimeo.com/117401477#at=0>

Occupation 101: Voices of the Silenced Majority

Dokumenttielokuva *Occupation 101* (2007) kattaa laajan kirjon aiheita: ensimmäisen aallon juutalaisten maahanmuuttoa Euroopasta 1880-luvulla, 1920-luvun jännitteitä, 1948 sodan, 1967 sodan, ensimmäisen kansannousun 1987, Oslon rauhanprosessin, siirtokuntien laajennuksen, Yhdysvaltain hallituksen roolin toisen kansannousun 2000 aikana jne. Se analysoi tosiseikkoja ja salattuja totuuksia loputtomalta tuntuvan kiistan ympärillä ja yrittää hälventää monia myyttejä ja väärinkäsityksiä.

http://www.youtube.com/watch?v=K_jvXnPG9Xc

Tears of Gaza

Tears of Gaza (2004) on norjalainen sodanvastainen elokuva Gazan sodasta palestiinalaisten lasten silmin nähtynä. Dokumentin ohjasi Vibeke Løkkeberg, joka ei ollut läsnä sodan aikana Gazassa. Elokuva perustuu gazalaisten itsensä sekä joidenkin harvojen ulkomaisten toimittajien sodan aikana kuvaamaan materiaaliin.

<http://www.youtube.com/watch?v=aIjxQMf0JDM>

Death in Gaza

Palkitun ohjaajan John Millerin viimeiseksi jäänyt teos *Death in Gaza* (2004) kertoo Israelin ja Palestiinan välisestä konfliktista päähenkilönään lapset. Kesken elokuvan kuvasten Israelin sotilas ampui Millerin kuoliaaksi ja elokuvan tarina sai traagisen käänteen.

http://www.youtube.com/watch?v=ohSO_MGNwIQ

BOIKOTOI ISRAELILAISIA TUOTTEITA

Tue palestiinalaisten kamppailua ihmisoikeuksiensa ja valti-
onsa puolesta. Liity palestiinalaisten kansalaisjärjestöjen alul-
le panemaan boikottikampanjaan miehitystä, siirtokuntia ja
niitä tukevia israelilaisia ja kansainvälisiä yrityksiä vastaan!

Tuotteet, joiden EAN-koodi alkaa numerolla 729, on val-
mistettu Israelissa.

Israelilaisia tuotteita:

- **Jaffa** hedelmät
- **Carmel** vihannekset, hedelmät ja säilykkeet
- **Keter**: muovituotteita (**Curver**), keittiö- ja kylpyhuone-
varusteita (**Allibert**), työkalupakkeja (**Stanley, Black &
Decker**), puutarhakalusteita jne
- **El Al** lentoyhtiö
- **Timantit**; suuri osa maailman jalokivikaupasta kulkee Is-
raelin kautta

Miehitettyjen alueiden siirtokunnissa valmistettuja tuotteita

- **Achva** Halva
- **Ahava** kosmetiikkatuotteet valmistetaan palestiinalaisilta
varastetuista Kuolleen meren mineraaleista. Myydään myös
nimellä **Dead Sea Cosmetics, Dead Sea Bath Salts** jne.
- **Beigel & Beigel** suolakeksit
- **Gamla, Golan** ja **Yarden** viinit
- **Hedelmätjavihannekset**; Israelista tuotujen hedelmien ja vi-
hannesten joukkoon sekoitetaan usein siirtokuntien tuotteita

Israeliin tai siirtokuntiin investoivia tai sitä muuten tukevia yrityksiä:

- **Alstom** raideliikenne- ja energiantuotantolaitteita
- **AOL/Time Warner**
- **Assa Abloy** lukitusjärjestelmiä
- **Ben & Jerry's** myy jäätelöä myös Israelin siirtokunnissa
- **Caterpillar** valmistaa puskutraktoreita, joita käytetään pa-
lestiinalaisten rakennusten ja viljelmien tuhoamiseen
- **CocaCola** virvoitusjuomia; Fanta, Fruitopia, Kia Ora, Lilt,
Sprite, Sunkist, Schweppes
- **Danone** ruokaa ja meijerituotteita; Danone jugurtit, Evian
mineraalivesi, Jacob keksit, LU keksit, ...
- **Delta Galil**: alusvaatteiden valmistusta Israelissa (Hugo
Boss, Tommy Hilfiger, Calvin Klein, Nike, Maidenform,
GAP, Donna Karan, Ralph Lauren, ...)
- **Dexia Group** rahoitus- ja vakuutuspalveluja
- **Eden** juoma-automaatteja
- **Elbit** toimittaa elektromiikkaa apartheid-muurin valvonta-
järjestelmiin ja Israelin armeijalle
- **Estee Lauder** kosmetiikkaa; Aramis, Clinique, Tommy Hil-
figer, Donna Karan, ... Pääomistaja aktiivinen siionistijohtaja
- **Hennes & Mauritz** vaatemyymälöitä Israelissa
- **Hewlett Packard** informaatiotekniikkaa

- **IBM** informaatioteknologiaa
- **IKEA** toimittaa huonekaluja laittomiin siirtokuntiin
- **Intel** elektroniikkaa
- **Johnson & Johnson** lasten- ja terveydenhoitotuotteita
- **Kimberley Clarke** metsäteollisuustuotteita; Kleenex pape-
ripyyhkeet
- **L'Oreal** kauneudenhoitotuotteita; Giorgio Armani, Lan-
come, LaRoche-Posay, Garnier, Biotherm, Helena Rubin-
stein, Maybelline, Ralph Lauren, ...
- **Marks & Spencer** alus-, lasten- ja vapaa-ajan vaatteita val-
mistetaan Israelissa
- **McDonalds** ruokaa
- **Motorola** elektroniikkaa
- **Nestlé** ruokavalmisteita; Nescafé, Nesquik, Perrier, Maggi,
Felix kissanruoka, KitKat, Quality Street, After Eight, Mil-
ky Bar, ...
- **News Corporation** julkaisutoimintaa; Fox TV, Sky TV,
Star TV, 20th Century Fox Films, National Geographic, The
Times, Sunday Times, The New York Post, ...
- **Revlon** kosmetiikkaa; pääomistaja siionisti
- **Sodastream**; virvoitusjuomia, juomatiivisteita, hiilihapo-
tuslaitteita
- **Starbucks** kahvibaareja; hallituksen puheenjohtaja aktiivi-
nen siionisti
- **Timberland** ulkoiluvaatteita ja -varusteita; pääomistaja ak-
tiivinen siionisti
- **Toys "R" Us** lelumyymälöitä Israelissa ja Jerusalemissa,
myy myös israelilaisia leluja
- **Veolia** hoitaa bussilinjoja laittomiin siirtokuntiin, raken-
taa raidelinjaa Jerusalemissa siirtokuntiin ja kaivaa rakennus-
hiekkaa palestiinalaisten maalla siirtokuntien rakentamiseen
- **Victoria's Secret** naisten alusvaatteita
- **Volvo Group** autoja, rakennuskoneita, venemoottoreita
- **Western Union** rahansiirtotoimistoja Israelissa ja siirto-
kunnissa

Lähteet:

- BDS Movement <http://www.bdsmovement.net/>
- Who Profits: The Israeli Occupation Industry <http://www.whoprofits.org/>
- Innovative Minds: <http://www.inminds.com/boycott-israel-2012.php>
- CJPME Canadians for Justice and Peace in the Middle East
Boycott Center: <http://www.cjpme.org/>
- United Nations: Report of the Special Rapporteur on the
situation of human rights in the Palestinian territories occu-
pied since 1967, 19 Sep 2012
- Finnwatch: Kielletyt hedelmät [http://www.finnwatch.org/
images/kielletyt_hedelmat_3painos.pdf](http://www.finnwatch.org/images/kielletyt_hedelmat_3painos.pdf)

<http://www.kaapeli.fi/akys/boikotti.html>

**BOIKOTOI
ISRAELILAISIA
TUOTTEITA**